

Kasvintunnistuspalvelu lyö luontokirjan

► KASVILAJIT

Suomalaisten luonnontunte-
musta on tullut parantamaan
uusi nettipalvelu. Luonto-
portti-sivusto auttaa tulevai-
suudessa ketä tahansa tun-
nistamaan kasveja, perhosia,
lintuja ja eläimiä. Toistaiseksi
palvelu auttaa selvittämään
lähinnä kasvilajeja, mutta pal-
velua päivitetään jatkuvasti.

Palvelussa valitaan esimer-

kiksi kukan väri ja terälehtien määrä, ja se antaa kuvat kaikista hakua vastaavista suomalaisista kukista. Kun löytää oikeannäköisen kukan, voi lukea lisää sen ominaisuuksista.

Sivustoa testannut hattulainen luontoasiantuntija Seppo Saarinen uskoo, että palvelulle on tarvetta.

Kotimaa, 9

Kasvintunnistus käy kätevästi netistä

Maksuton lajintunnistuksen verkkopalvelu yrittää saada suomalaisia kiinnostumaan ympäristöstään.

Hämeenlinna
Mirkka Helkkula

Vaikka harva pystyy vielä ottamaan internetiä mukaan metsäretkelle tai pihalle yhtä helposti kuin tietokirjan, netin uusi lajintunnistuspalvelu osoitteessa www.luontoportti.fi auttaa ketä tahansa myös kotoa käsin.

Parhaimmillaan vain pari yksinkertaista havaintoa ja hiiren klikkausta riittää pihatien tai peltojen kasvien tunnistamiseen.

– Ei tarvitse tietää etukäteen yhtään mitään! Lajin tunnistaminen perustuu omiin näköhavaintoihin. Ihan jokainen osaa katsoa esimerkiksi kukasta värin ja lehden muodon, kertoo Luontoportti-sivuston tuottaja **Eija Lehmuskallio** Pohjois-Hämeen Ruoveden metsistä, jossa on parhaillaan paikantamassa ja kuvaamassa heinälajeja tunnistuspalvelua varten.

Lehmuskallio painottaa, etteivät kasvien ominaisuuksia kuvaavat sanat kuulu kovin monen sanavarastoon, joten kuvat ja piirrookset ovat tärkeitä.

Luontoportti-sivusto on viime syksynä avattu maksuton nettipalvelu, jota päivitetään jatkuvasti. Alkukesästä sivustolla avattiin puiden ja pensaiden tunnistamisominaisuus, nyt on vuorossa heinät. Kuukauden kuluttua sivustolla voi selvittää myös omia lintu-, perhos-, ja kivihevaintojaan. Myöhemmin palveluun lisätään myös nisäkkäät ja puutarhakasvit.

Kuviin perustuva tunnistamispalvelu on ainutlaatuinen koko maailmassa. Kattava kuvamateriaali perustuu Eija ja **Jouko Lehmuskallion** 20 vuoden

luontokuvaustyöhön, josta suuri osa on tehty Hämeessä.

Edes opettajat eivät tunne lajeja

Eija Lehmuskallion mukaan suomalaisten lajintunnistamistaito on suorastaan surkea.

– Olemme kiertäneet kouluissa esittelemässä palvelua, ja valitettavaa on, että eivät vain oppilaat, mutta myöskään opettajat eivät tunnista lajeja. Opettajat ovat myös yllättäen vastustaneet uutta tekniikkaa, Lehmuskallio hämmästelee.

Pääosin Helsingin yliopiston rahoittamalle sivustolle tehdään myös opetusmateriaalia koulujen käyttöön.

– Tarkoitus on siirtää kiinnostusta lajintunnistukseen oppilai-

den kautta koteihin ja sieltä kaikelle kansalle.

Luontoportin kautta kansalaiset voivat osallistua myös harvinaisiin kasvihavaintoihin.

– Koska lähes kaikilla on kamerapuhelimet, niin kasvista voi ottaa kuvan ja lähettää sen paikattietoineen sivustolle asiantuntijan tutkittavaksi.

Jo kahdeksalle kielelle käännetty sivusto onkin herättänyt huomiota myös ulkomailla ja ilmastomuutoskonferensseissa.

– Lajien tunnistaminen on hyvä keino ilmastomuutosta vastaan. Kun lajeja oppii tunnistamaan, oppii myös ymmärtämään luonnon monimuotoisuutta.

– Tulevaisuudessa kaukomailla matkustava suomalainen voi tunnistaa palvelun avulla vaikka kaktuksia. (HäSa)



Luontoasiantuntija **Seppo Saarinen** pitää suomalaisten lajituntemuksen tasoa huolestuttavana. Punakukkaisen maitohorsman moni tuntee ainoastaan Irwin Goodmanın Rentun ruusun ansiosta.

Biologian opettajalta arvosanaksi kiitettävä

Kukan värin, lehtien ja kukintojen sijainnin valinta riittää jo rajaamaan kasvivalitkoehdot niin pieneksi, että peltosaunion tai tutummin saunakukan tunnistus tietokoneen näytöltä onnistuu.

Myös muut rautatieaseman läheltä bongatut tyypilliset joutomaiden kasvit löytyvät hetkessä: taskuruoho, lutukka ja kirjo-pillike.

Hattulalainen, jo eläkkeelle jäänyt biologian opettaja **Seppo Saarinen** on tyytyväinen Luontoportti-sivuston kasvintunnistuspalveluun. Erityisesti kotiin

otettujen pienten kasvinäytteiden kanssa tunnistus sujuu nopeasti.

– Pelkkä lehden muoto ei riitä tiedoksi, mutta parikin hyvää tunnusmerkkiä kertoo jo paljon. Antaisin kouluarvosanaksi palvelulle yhdeksän, Saarinen toteaa.

Nettipalvelu päihittää luontokirjat nopeudessaan, mutta myös kuvamaailmaltaan.

– Monikaan ei löytäisi pelkästä kirjasta mitään vain parin tun-

tomerkin perusteella.

Kasvien hedelmät puuttuvat

Saarisen mukaan luontokirjojen piirretyissä kuvissa on lähes poikkeuksetta kehnot värit, jotka haaittaavat tunnistamista.

– Sivustolla on paljon erinomaisten hyviä ja tarkkoja kuvia, jotka voi suurentaa.

Jotain parannettavaa kuitenkin löytyy, sillä jo kukkineiden kas-

vien tunnistaminen on hankalaa ilman hedelmän ja sen muodon määrittelyä.

– Syksyllä pitäisi voida pystyä tunnistamaan kasvi myös sen hedelmän perusteella, kun kukkaa ei näe.

Lisäksi hankaluuksia tulee, jos kiinnittää huomionsa väärin seikkoihin.

– Kuvaillessaan jotain kasvia moni ei osaa kertoa juuri niitä erottelevia tuntomerkkejä. Pelkkä väri tai lehti ei riitä, vaan pi-

tää tarkastella myös yksityiskoh-tia.

Saarinen on matkaoppaana ja opettajana nähnyt, miten vähän ihmiset tuntevat luontoa ympärillään. Saarinen uskoo, että kasvien kerääminen on paras keino oppia lajeja, mutta uskoo myös nettipalvelun olevan hyvä kiinnostuksen herättäjä.

– Merkittävintä olisi se, jos sivusto aiheuttaisi sen, että ihmiset kiinnostuisivat ympäristös-tään. (HäSa)



Kasvintunnistuspalvelu löytyy osoitteesta www.luontoportti.fi